

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата юридичних наук, доцента

Томми Романа Павловича на дисертацію

Танчик Каміли Анатоліївни на тему «Використання можливостей медіа у розслідуванні кримінальних правопорушень», представлену до захисту у разову спеціалізовану вчену раду Національної академії внутрішніх справ на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право»

Ступінь актуальності обраної теми.

У сучасних умовах розвитку інформаційного суспільства та трансформації правоохоронної діяльності. У контексті цифровізації, стрімкого поширення соціальних мереж, онлайн-платформ і журналістських розслідувань медіа перетворюються не лише на джерело інформації, а й на інструмент виявлення, фіксації та аналізу доказової бази.

Актуальність дослідження полягає у необхідності теоретичного осмислення медіа як особливого різновиду джерел інформації у кримінальному провадженні. Йдеться, зокрема, про визначення їх правової природи, місця у системі доказів, а також критеріїв допустимості, належності та достовірності медіаматеріалів. В умовах відсутності уніфікованих підходів до процесуального статусу інформації, отриманої з відкритих джерел (OSINT), виникає потреба у формуванні цілісної наукової концепції використання медіа у криміналістиці.

Окремо слід наголосити, що в умовах воєнного стану в Україні значення медіа як інструменту фіксації правопорушень істотно зросло. Медіа активно використовуються для документування воєнних злочинів, фіксації наслідків збройної агресії, виявлення колабораційної діяльності та інших правопорушень. Водночас інформаційний простір стає полем для дезінформації, пропаганди та інформаційних операцій, що вимагає від правоохоронних органів підвищеної уваги до перевірки та критичної оцінки медіаджерел.

Водночас, сучасні технології дозволяють практично кожній особі здійснювати відео- та фотозйомку подій у режимі реального часу, що значно розширює можливості отримання доказової інформації. Водночас така тенденція породжує низку проблемних питань, пов'язаних із достовірністю, допустимістю та належністю отриманих матеріалів, а також із дотриманням прав людини, зокрема права на приватність.

Крім того, окремо слід зазначити, що використання медіа у розслідуванні кримінальних правопорушень узгоджується із сучасними тенденціями розвитку міжнародного кримінального права та практикою документування міжнародних злочинів. Медіаматеріали дедалі частіше використовуються як докази у міжнародних судових інституціях, що підвищує значення уніфікації підходів до їх збору та верифікації.

Актуальність дослідження також зумовлена необхідністю гармонізації національного законодавства та практики використання медіа у

кримінальному провадженні з міжнародними стандартами. Положення Європейська конвенція з прав людини (статті 6 і 8) вимагають забезпечення справедливого судового розгляду та дотримання права на приватність при використанні медіаматеріалів як доказів. Водночас Конвенція про кіберзлочинність визначає загальні підходи до роботи з електронними доказами, що поширюються і на медіаконтент. Це обумовлює потребу у розробці чітких теоретичних і прикладних підходів до використання можливостей медіа у кримінальному провадженні, що забезпечить як ефективність розслідування, так і дотримання прав людини.

Отже, наукове обґрунтування має комплексний, міждисциплінарний характер і спрямоване на вирішення актуальних теоретичних і практичних проблем кримінального провадження в умовах цифрової трансформації суспільства.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Науковий рівень дисертаційного дослідження та опублікованих праць К.А. Танчик відповідає встановленим вимогам до здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Дослідження виконано з дотриманням положень міжнародно-правових актів, зокрема Європейська конвенція з прав людини, Конвенція про кіберзлочинність, Конвенція Ради Європи про захист персональних даних, а також загальноєвропейських стандартів захисту персональних даних, закріплених у Загальний регламент про захист даних (GDPR), і практики міжнародних судових інституцій.

Також зміст дисертації узгоджується з положеннями національних стратегічних документів і державних програм, а саме: Стратегії боротьби з організованою злочинністю, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2020 р. № 1126. Крім того, дослідження відповідає ключовим завданням, визначеним у Комплексному стратегічному плані реформування органів правопорядку як складової сектора безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (Указ Президента України від 11 травня 2023 р. № 273/2023), Тематиці наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок МВС України на 2020–2024 роки (наказ МВС України від 11 червня 2020 р. № 454), 2025–2029 роки (наказ МВС України від 21 травня 2024 р. № 326), Основних напрямках наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2021–2024 роки (рішення Вченої ради від 21 листопада 2020 р., протокол № 23) та 2025–2029 роки (рішення Вченої ради від 30 грудня 2024 р., протокол № 25).

Результати дисертаційного дослідження отримали наукове визнання через публікацію дев'яти праць, серед яких чотири наукові статті у фахових виданнях, включених до переліку МОН України з юридичних наук, а також п'ять тез доповідей на науково-практичних заходах. Вказані публікації засвідчують наукову новизну, актуальність та практичну значущість обраної тематики.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях. Дисертаційне дослідження за своїм змістом і науковим характером є одним із перших монографічних досліджень, у якому запропоновано методологічні основи використання можливостей медіа у розслідуванні кримінальних правопорушень з урахуванням сучасного стану законодавства, практики діяльності органів кримінальної юстиції й зарубіжного досвіду. У межах роботи запропоновано науково обґрунтовану концепцію використання медіа як самостійного джерела криміналістично значущої інформації, визначено критерії допустимості та достовірності медіаматеріалів у кримінальному провадженні, а також удосконалено підходи до їх процесуальної оцінки.

Низка висновків і результатів, отриманих у процесі дослідження, характеризуються новизною та мають суттєве наукове і практичне значення, зокрема:

– визначено та науково обґрунтовано систему завдань тактико-криміналістичного використання можливостей медіа під час розслідування кримінальних правопорушень, які класифіковано на: 1) загальні – що кореспондуються з базовими функціями криміналістики та криміналістичної тактики й забезпечують інтеграцію медіаресурсів у процес встановлення наявності або відсутності фактів і обставин, що мають значення для кримінального провадження; 2) спеціальні – спрямовані на розроблення та вдосконалення тактичних прийомів, тактичних комбінацій і операцій із використанням медіа, формування оптимальних тактичних рішень, прогнозування та мінімізацію тактичних ризиків, а також моделювання типових тактичних ситуацій їх застосування; 3) оперативні (конкретні) – що трансформуються залежно від етапу досудового розслідування, конкретної слідчої ситуації та потреб медіа-забезпечення процесу розслідування кримінального правопорушення ;

– використання можливостей медіа як одного із складових профілактичної діяльності слідчого як структурного елементу криміналістичної методики розслідування кримінальних правопорушень, що реалізується з метою досягнення завдань кримінального провадження та за своїм змістом і цільовим спрямуванням доповнює досудове розслідування шляхом встановлення взаємозв'язку між подією кримінального правопорушення, обставинами його вчинення, особою правопорушника, а також чинниками, що передували кримінальній протиправній діяльності, з подальшим вибором найбільш доцільних методів, засобів і способів усунення криміногенних факторів та запобігання кримінальним правопорушенням;

– наукові основи використання можливостей медіа під час розслідування кримінальних правопорушень, що базуються на положеннях криміналістичної тактики й критеріях допустимості доказів та передбачають комплексне застосування медіа-ресурсів у процесі виявлення кримінальних правопорушень, проведення слідчих (розшукових) дій, здійснення

профілактичної діяльності суб'єктами сторони обвинувачення і подолання протидії досудовому розслідуванню;

– наукові положення тактичних критеріїв допустимості використання повідомлень медіа під час розслідування кримінальних правопорушень, відповідно до яких такі повідомлення розглядаються як фактичні дані, на які поширюються загальні процесуальні вимоги щодо допустимості доказів, що забезпечує належне й достовірне встановлення наявності або відсутності фактів і обставин, які мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню, з одночасним урахуванням об'єктивного існування дифамації у кримінальному процесі як чинника, що зумовлює необхідність запобігання дискредитації особи та порушенню принципу презумпції невинуватості;

– криміналістичні рекомендації щодо використання слідчим інформації, отриманої в ході медіарозслідувань з опублікованих матеріалів, від журналістів та інших учасників розслідування, а також із відповідних документів, що дозволяє ефективно збирати та перевіряти дані про ознаки та обставини вчинення кримінального правопорушення, встановлювати осіб, причетних до кримінального правопорушення, свідків і очевидців, проводити розшук безвісти зниклих та ідентифікацію невпізнаних трупів, визначати місцезнаходження розшукуваних осіб, предметів та документів, які можуть стати речовими доказами, розшукувати викрадене майно та встановлювати його власників, а також з'ясовувати інші обставини, що мають значення для розслідування.

До концептуальних напрацювань, що заслуговують на увагу, належать теоретичні положення щодо визначення місця медіа в системі джерел криміналістично значущої інформації, а також обґрунтування можливості їх використання у кримінальному провадженні як потенційного носія доказових відомостей. Важливим є також удосконалення підходів до оцінки медіаконтенту за критеріями належності, допустимості та достовірності, а також визначення особливостей його процесуальної фіксації та перевірки. Окрему увагу приділено формуванню концептуальних засад використання відкритих джерел інформації (OSINT) у розслідуванні кримінальних правопорушень та їх інтеграції в криміналістичну методику.

У межах дисертації окреслено перспективні напрями подальших наукових пошуків, зокрема: удосконалення теоретико-правових засад визначення статусу медіа як джерела доказової інформації у кримінальному провадженні; розроблення уніфікованих критеріїв автентифікації та верифікації цифрового медіаконтенту; дослідження процесуальних особливостей використання відкритих джерел інформації (OSINT) у доказуванні; а також формування методик криміналістичного аналізу медіаматеріалів із застосуванням сучасних інформаційних технологій та ін.

Результати дисертаційного дослідження опубліковано у фахових наукових виданнях України та апробовано на науково-практичних конференціях. Публікації відповідають предмету дослідження, сприяють

розв'язанню поставлених у дисертації завдань і мають високий ступінь прикладної значущості.

Таким чином, дисертація Танчик Каміли Анатоліївни виконана на високому науково-методичному рівні, містить низку теоретичних і практичних новацій, відповідає вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, а її основні положення є логічно послідовними, аргументованими та такими, що мають вагомое практичне значення в умовах сучасної кримінологічної політики України.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Обґрунтованість результатів дослідження, положень та висновків дисертаційної роботи Танчик Каміли Анатоліївни не викликають жодних зауважень. Вони логічно витікають із тексту дисертаційного дослідження та базуються на власних судженнях автора, зібраних матеріалах, їх аналізі та узагальненні. Подані пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства України оформлені належним чином, мають важливе теоретичне та практичне значення.

Емпіричну базу дослідження становлять результати вивчення 58 кримінальних проваджень, до роботи за якими на стадії досудового розслідування залучалися медіа; зведені дані анкетування 155 слідчих, 65 прокурорів в містах Дніпро, Київ, Одеса, Львів; 110 представників різних засобів поширення масової інформації; аналітичні звіти та узагальнення Національної поліції, Офісу Генерального прокурора; матеріали преси, радіо, телебачення, журналістських розслідувань, інтернет-сайтів, веб-порталів, соціальних мереж, блогів, месенджерів, відеохостингів, стримінгових сервісів тощо, а також результати багаторічного вивчення криміналістичної практики.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Застосування належного методологічного підходу (комплекс загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання) забезпечило наукову обґрунтованість, системність і достовірність отриманих результатів. Зокрема, у роботі використано такі методи: історико-правовий – під час ретроспективного аналізу фундаментальних і прикладних наукових досліджень, законодавства та правозастосовної практики щодо предмету дослідження; структурно-функціональний – для визначення змісту досліджуваних категорій і правових явищ, удосконалення понятійно-категорійного апарату, а також розкриття організаційно-тактичних основ використання можливостей медіа при розслідуванні кримінальних правопорушень; порівняльно-правовий – у межах узагальнення зарубіжного досвіду використання медіа при розслідуванні кримінальних правопорушень; формально-логічний (догматичний) – з метою конкретизації тактичних критеріїв допустимості використання повідомлень медіа, а також з'ясування особливостей профілактичної діяльності таких засобів поширення масової інформації у структурі криміналістичної методики розслідування кримінальних

правопорушень; моделювання – у межах побудови моделей використання можливостей медіа під час протидії розслідуванню, виявлення кримінальних правопорушень, а також проведення слідчих (розшукових) дій; статистичний – під час опрацювання показників, які за певні періоди характеризують результати розслідування кримінальних правопорушень; соціологічні – для узагальнення результатів спостереження, анкетування працівників правоохоронних органів, вивчення матеріалів кримінальних проваджень, матеріалів слідчої та медіа практик та статистичний.

Застосування зазначених методів дозволило отримати науково обґрунтовані результати щодо визначення ролі та місця медіа у системі джерел доказової інформації, особливостей їх використання у розслідуванні кримінальних правопорушень, а також удосконалення підходів до оцінки, перевірки та процесуального закріплення медіаматеріалів у кримінальному провадженні.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження. Сформульовані і аргументовані у дисертації теоретичні положення, висновки, пропозиції та рекомендації можуть бути використані у:

– *освітньому процесі* – для підготовки підручників, лекцій, навчальних і практичних посібників, методичних рекомендацій, тестових завдань та дидактичних матеріалів з курсів криміналістики, кримінального процесу, а також під час проведення занять (тренінгів) з відповідних дисциплін у процесі підготовки бакалаврів і магістрів за спеціальністю за спеціальністю 08 «Право», у системі підвищення кваліфікації працівників органів МВС і Національної поліції України (акт Національної академії внутрішніх справ від 28 січня 2025 року № 18-оп);

– *науково-дослідній роботі* – для подальшого дослідження проблем та розроблення криміналістичних положень і рекомендацій з питань використання можливостей медіа під час розслідування кримінальних правопорушень (акт Національної академії внутрішніх справ від 02 січня 2026 р. № 4-нд).

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Дисертаційна робота К.А. Танчик складається з анотації, переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, що містять дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел (295 найменувань на 30 сторінках) та чотирьох додатків на 17 сторінках. Повний обсяг дисертації становить 261 сторінка, із них основний текст дисертації – 199 сторінок. У цілому дисертація являє собою системне, цілісне та комплексне дослідження, в якому відповідно до обраної мети і завдань здійснено теоретичне узагальнення й запропоновано нове вирішення наукового завдання.

Усі розділи роботи логічно взаємопов'язані та послідовно розкривають основні положення дослідження, відображаючи його концептуальну спрямованість. Водночас, на думку рецензента, центральною національно-правовою ідеєю, яка проходить крізь зміст роботи, є підвищення ефективності протидії та запобігання кримінальним правопорушенням

шляхом використання сучасних можливостей медіа у кримінальному провадженні.

Автором проведений аналіз нормативно-правового регулювання діяльності медіа під час розслідування кримінальних правопорушень засвідчив, що широка нормативно-правова база визначає правовий статус суб'єктів медіа, режим доступу до інформації, межі конфіденційності, критерії правомірності обмеження доступу, заборону цензури, а також гарантії професійної діяльності журналістів. Відтак джерело медіаінформації (редакція, інформаційне агентство, телерадіоорганізація, офіційний сайт органу влади тощо) може бути чітко ідентифіковане та перевірене, законність отримання медіаматеріалів (через запит, тимчасовий доступ, обшук, доступ до електронних ресурсів тощо) оцінюється з урахуванням вимог законодавства про медіа, а при вирішенні питання про допустимість доказів суд зобов'язаний враховувати як внутрішні гарантії свободи слова, так і стандарти ЄСПЛ щодо пропорційності втручання в діяльність медіа та захисту журналістських джерел. Водночас поява таких соціальних платформ, як Facebook, YouTube, Instagram, а також Viber, Telegram і WhatsApp, докорінно змінила механізми поширення інформації та вимагає оновлених підходів до регулювання інформаційних відносин.

Встановлено, що в умовах воєнного стану та повномасштабної збройної агресії проти України медіа виконують кілька ключових функцій у криміналістичній діяльності: вони слугують джерелом оперативної інформації про кримінальні правопорушення, механізмом фіксації доказів порушень норм міжнародного гуманітарного права, інструментом аналізу та перевірки інформації, забезпечують ефективну взаємодію слідчих і журналістів та стимулюють розвиток криміналістичної теорії й практики щодо методів використання медіаконтенту у кримінальному провадженні. Ці функції підкреслюють нагальну потребу удосконалення методологічних підходів до застосування медіа в криміналістичній діяльності та їх системного впровадження у практику розслідування.

Досвід нормативно-правового забезпечення ЄС та практики діяльності окремих країн засвідчив, що медіа розглядаються не лише як канал комунікації з суспільством, а як повноцінний криміналістичний ресурс, інтегрований у методику розслідування кримінальних правопорушень, зокрема на законодавчому рівні унормовано баланс між потребами розслідування і свободою слова (ECHR, GDPR, DSA, AVMSD, e-Evidence); інституціоналізовано взаємодію правоохоронних органів з телевізійними програмами розшуку, які демонструють стабільно високі показники сприяння встановленню обставин вчинення тяжких злочинів (39% розкритих справ у Німеччині, 35% у Нідерландах); сформовано комплекс рекомендацій (Europol, Eurojust) щодо OSINT, онлайн-патрулювання та роботи з електронними доказами (посилення вимог до автентичності, цілісності й простежуваності; запровадження спеціальних процесуальних процедур збирання, збереження та перевірки), що дозволяє широко використовувати медіаконтент як докази, не порушуючи стандартів прав людини. Для України

такий досвід корисний і може бути імплементований через закріплення процесуальних засад роботи з медіа у КПК України, відомчих інструкціях; створення спеціалізованих підрозділів OSINT-аналізу медіаконтенту, зокрема щодо воєнних злочинів; укладення рамкових угод між правоохоронними органами й ключовими вітчизняними медіагрупами щодо алгоритму публічних звернень, захист журналістських джерел і порядок надання матеріалів органам досудового розслідування та суду; адаптацію європейських підходів до електронних доказів (Eurojust, Europol, e-Evidence) для забезпечення їх допустимості в міжнародних інституціях. Відтак, формування криміналістичних засад використання медіа вимагає одночасного розвитку законодавства, процесуальної практики та професійної культури слідчих і журналістів, що особливо важливо в умовах воєнного стану та розслідування воєнних злочинів, коли медіа стають ключовим каналом документування протиправної діяльності держави-агресора.

Встановлено, що найбільш ефективними тактичними прийомами у протидії розслідуванню є використання медіа шляхом: переконання як інструменту цілеспрямованого інформаційного впливу, спрямованого на стимулювання добровільного надання криміналістично значущої інформації; використання психологічних методів як інформаційний спосіб корекції поведінкових рішень, спрямований на переконання та прийняття рішень в інтересах кримінального провадження; дезінформації – тактичний засіб нейтралізації інформаційних атак шляхом подання неправдивої, спотвореної інформації. Виважене, правомірне й професійне застосування потенціалу медіа у процесі розслідування кримінальних правопорушень, у поєднанні з постійним удосконаленням тактичних прийомів, методів і способів захисту від негативного інформаційного впливу, створює необхідні умови не лише для належного виконання завдань кримінального провадження, а й для успішного подолання протидії розслідуванню, що підтверджується даними емпіричного дослідження, відповідно до яких 58% опитаних слідчих стикалися з такими проявами щонайменше один раз у своїй практичній діяльності, а 42% – відчують її систематично.

Проведене здобувачем дослідження є завершеним, його вивчення дозволяє зробити висновок про належний рівень проведеного дослідження, за результатами котрого сформовані теоретичні положення, пропозиції до законодавства, практичні рекомендації, що розкривають зміст предмету дослідження.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці. Отримані Танчик Камілою Анатолівною результати дисертаційного дослідження щодо використання можливостей медіа у розслідуванні кримінальних правопорушень рекомендуються для використання у діяльності закладів вищої освіти, в науково-дослідних розробках установ й організацій, дослідниками при написанні статей та монографій, плануванні досліджень за даним напрямом.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. Загалом позитивно оцінюючи наукову роботу К.А. Танчик, необхідно звернути увагу на деякі положення, що могли б слугувати предметом подальших наукових досліджень або дискусії під час публічного захисту:

1. Однією із перших робіт по вказаній проблематиці є дисертаційне дослідження Даніель Анни Володимирівни на тему: «Використання можливостей електронних засобів масової інформації у розслідуванні кримінальних правопорушень», проте у роботі привертає увагу неузгодженість у написанні прізвища дослідниці. У тексті неодноразово використано варіант прізвища Даніель А.В., що потребує уточнення та уніфікації.

Крім того, авторка не повною мірою розкриває науковий внесок зазначеної дослідниці у розвиток досліджуваної проблематики. Зокрема, праця Даніель Анни Володимирівни на тему: «Використання можливостей електронних засобів масової інформації у розслідуванні кримінальних правопорушень» згадується, однак її ключові положення та значення для формування сучасних підходів до використання медіа у розслідуванні кримінальних правопорушень належним чином не проаналізовані.

У зв'язку з цим доцільно попросити авторку під час захисту уточнити правильність написання прізвища дослідниці, а також більш детально охарактеризувати зміст і значення зазначеної праці для розвитку відповідного наукового напрямку.

2. Певною мірою дискусійним є підхід авторки до визначення медіа як криміналістичного об'єкта. У роботі достатньо широко розкрито правовий статус медіа, їхню роль у суспільстві, свободу слова, гарантії журналістської діяльності та зарубіжний досвід, однак потребує додаткового уточнення питання про те, яким саме чином медіа трансформуються з комунікативного чи інформаційного інституту в повноцінний криміналістичний ресурс розслідування. Доцільно було б більш предметно показати співвідношення медіа як джерела інформації, каналу її поширення, середовища фіксації кримінально значущих відомостей і носія потенційних доказів.

3. Певного уточнення потребує позиція авторки щодо використання повідомлень медіа для виявлення кримінальних правопорушень і подальшого збирання доказів. З одного боку, медіа розглядаються як ефективне джерело первинної інформації про кримінальні правопорушення, з іншого – самі по собі медіаповідомлення не можуть автоматично визнаватися процесуальним джерелом доказів або самостійною підставою для початку досудового розслідування. У зв'язку з цим доцільно було б більш чітко показати механізм переходу медіаінформації у процесуально допустимі джерела доказів.

Такі зауваження і побажання, зрозуміло, не вичерпують полеміки й щодо інших положень і висновків дисертантки, яка, очевидно, буде продовжена під час захисту. Вони носять локальний, переважно дискусійний

характер і, в цілому, не впливають на позитивну оцінку дисертаційного дослідження.

Відсутність порушень академічної доброчесності. У ході вивчення як дисертаційного дослідження, так і наукових публікацій, фактів порушень академічної доброчесності не виявлено. Дисертаційна робота Танчик Каміли Анатоліївни є оригінальною, самостійно виконаною науковою працею.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам

1. Дисертаційна робота Танчик Каміли Анатоліївни на тему «Використання можливостей медіа у розслідуванні кримінальних правопорушень», подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», є комплексним, цілісним, завершеним науковим дослідженням, що полягає у вдосконаленні теоретико-правових та криміналістичних засад використання медіа як джерела доказової інформації у кримінальному провадженні, а також розроблення практичних підходів до їх виявлення, перевірки та процесуального закріплення в умовах цифровізації суспільства та удосконалення практики діяльності уповноважених правоохоронних органів й громадськості.

2. Дисертація «Використання можливостей медіа у розслідуванні кримінальних правопорушень» за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною значимістю здобутих результатів відповідає спеціальності 081 – Право та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. № 261 (із змінами), наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами) і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її автор – **Танчик Каміла Анатоліївна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».**

Рецензент:

**Доцент кафедри
оперативно-розшукової діяльності
та національної безпеки
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент**

Роман ТОММА

